

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політичних інститутів та процесів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ І ПРОГНОЗ

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Освітньо-професійна програма «Політологія. Національна безпека»
Спеціальність 052 «Політологія»

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 1 від 28 серпня 2024 року

м. Івано-Франківськ – 2024р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політичний аналіз і прогноз
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Матвієнків Світлана Миколаївна
Контактний телефон викладача	+38(0342)59-61-46
E-mail викладача	svitlana.matviienkiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Цикл професійної підготовки. Нормативна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Упродовж вивчення курсу згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Політичний аналіз і прогноз» є нормативною дисципліною зі спеціальності «Політологія» для освітньої програми бакалавр «Політологія. Національна безпека», яка викладається в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб здобувачі мали змогу застосовувати їх у аналізі та прогнозуванні політичних явищ, процесів та ситуацій.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання нормативної дисципліни «Політичний аналіз і прогноз» є вивчення здобувачами сутності прикладного прогнозування політичних явищ, процесів та ситуацій, оволодіння навиками практичного прогнозування політики за допомогою широкого арсеналу дослідницького на аналітичного інструментарію.</p> <p>У процесі вивчення курсу здобувач повинен <i>знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -що таке політичне прогнозування і яке його місце у структурі політичної науки. -типи, рівні, алгоритм політичного прогнозування та його етапи. -принципи та процедури первинної обробки інформації. -особливості вибору методів політичного прогнозування від об'єкта аналізу. -основні методи і методики, що застосовуються у політичному прогнозуванні. -сутність і принципи політичного прогнозування -види політичних прогнозів і їх особливості -специфіку прогнозування процесів і явищ у різних сферах політики <p><i>вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -здійснювати первинну обробку інформації, формувати емпіричну базу для політичного прогнозування -здійснювати прикладне політичне прогнозування відповідно до чітких алгоритмів і процедур -застосовувати різні методи і методики для прогнозування політики -формулювати висновки та рекомендації за результатами прогнозу політичних проблем -прогнозувати політичні явища і процеси 	
4. Компетентності	
Інтегральна компетентність	
<p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній та безпековій сферах, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов із застосуванням теорій та методів політичної науки.</p>	
Загальні компетентності	

ЗК-1 Знання предметної області та розуміння професійної діяльності

Спеціальні (фахові, предметні) компетенції

СК-1 Здатність використовувати категоріально-понятійний та аналітико-дослідницький апарат сучасної політичної науки

СК-3 Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процесита явища у різних соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК-4 Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології у фаховій діяльності

СК-5 Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування

СК-6 Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

СК-8 Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу

5. Результати навчання

РН-11 Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності

РН-12 Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування

РН-13 Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

РН-14 Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
четвертий	Політологія	другий	нормативний

Тематика курсу

Тема 1. Вступ до курсу. Місце політичного аналізу та прогнозу в системі політичної науки

Тема 2. Специфіка, типи та основні категорії політичного прогнозування

Тема 3. Принципи, методи та основні етапи політичного прогнозування

Тема 4. Моделювання соціально-політичних процесів

Тема 5. Стратегія і тактика державно-політичного розвитку

Тема 6. Моделювання міжнародних відносин

Тема 7. Державно-управлінські рішення як об'єкт політичного прогнозування

Тема 8. Футурологічні процеси цивілізаційного розвитку

Тема 9. Постмодерні суспільно-політичні трансформації

Перелік питань для обговорення на лекціях та семінарських заняттях, список літератури для підготовки до кожного заняття та завдання для самостійної роботи, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання розміщені в системі дистанційного навчання.

7. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Структура розподілу балів передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) поточний контроль – 20 балів; 2) написання контрольної роботи – 20 балів; 3) виконання індивідуального завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми політологічного характеру – 10 балів (з них 7 балів – за проєкт, 3 бали – за представлення) <p>Загальна кількість – 50 балів.</p> <p>Підсумковий контроль – іспит, проводиться згідно графіку навчального процесу в останній місяць семестру і виставляється за результатами виконання здобувачем передбачених навчальною програмою видів робіт – 50 балів</p> <p>Разом – 100 балів</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: <ul style="list-style-type: none"> – виявлення розуміння сутності понять і термінів – 5 балів; – вміння структурувати основні принципи та методи дослідження – 5 балів; – знання теоретичних засад, завдань, методів – 10 балів; <p>Загальна кількість – 20 балів.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Відповідь здобувача на семінарському занятті оцінюється за п'ятибальною системою за визначеними програмою навчальної дисципліни критеріями.</p> <p>Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – іспит) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни.</p>

8. Політика курсу

Політика курсу полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.

Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних 4 пристроїв). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-прозапобігання-плагіату/>.

Відвідування занять Відвідування лекцій та семінарських занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика курсу передбачає прездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 15.00 год. – 16.00 год.

Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

9. Рекомендована література

- Аналітика, експертиза, прогнозування : Монографія / Макаренко Є. А., Рижков М. М., Ожеван М. А. та ін. Київ : Наша культура і наука, 2003. 614 с.
- Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ : Вид-во УАДУ, 2000. 328 с.
- Бей Г. А. Методологічні проблеми політичного прогнозування. *Нова парадигма. Філософія. Політологія. Соціологія*. Зб. наук. праць. Київ, 2012. Вип. 110. С. 46–55.
- Ващенко К. О. Політичний аналіз і прогноз в сучасній Україні: монографія. Київ : Логос, 2008. 288 с.
- Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу [пер. з англ. А. Олійника]. Київ : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2004. 396 с.
- Глівенко С. В., Соколов М. О., Теліженко О. М. Економічне прогнозування: Навч. посіб. 2-ге вид. Суми: Університет, книга, 2001.
- Горбатенко В. П. Навчальна програма дисципліни "Політичне прогнозування" (для спеціалістів, магістрів). К.: МАУП, 2002.
- Горбатенко В. П., Бутовська І. О. Політичне прогнозування: Навч. посібник. К.: МАУП, 2005. 152 с.
- Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. К.: Генеза, 2006. 400 с
- Горбатенко В. Футурологія і політика : монографія. Київ : Ака-демвидав, 2019. 288 с. (Серія “Монограф”).
- Горський В. Україна на порозі планетарної цивілізації// Практична філософія. 2001. № 2.
- Князев В., Бакуменко В. Філософсько-методологічні засади державно-управлінських рішень // Вісн. УАДУ. 2000. № 2.
- Дерев'яно С.М., Матвієнкі С.М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.

- Дерев'янка С. Наукове прогнозування політичних процесів. *Державна політика в гуманітарній сфері*: Матеріали круглого столу. Івано-Франківськ: вид-во "Плай", 2001. С. 26–31.
- Коваленко А. О. Політичний аналіз, прогнозування. К.: Наук, світ, 2002.
- Кремень Т. В. Історія створення, цілі та завдання Римського клубу // Практична філософія. 2001. № 3.
- Крисаченко В. С, Хилько М, І. Екологія. Культура. Політика: Концептуальні засади сучасного розвитку. К.: Знання, 2001.
- Кузьменко В. Л., Романчук О. К. На порозі Надцивілізації: системний аналіз актуальних проблем сучасності, соціальне прогнозування та футурологія. Львів: Універсум, 2001.
- Клим І.М., Матвієнків С.М. Політична криза: аналіз і технології врегулювання в сучасній Україні: монографія/ Клим І.М., Матвієнків С.М. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 220 с.
- Мартинов А. Ю. Футурологічні сценарії глобальної перспективи // Нова парадигма: Альманах наук, праць. Запоріжжя 2002. Вип. 28.
- Матвієнко В. Я. Прогностика. К., 2000.
- Політична аналітика та прогнозування : навч. посіб. / В. А. Ребкала, О. Л. Валевський, Ю. Г. Кальниш. Київ : Вид-во УАДУ, 2002. 60 с.
- Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України від 23 березня 2000 року № 1602-ІІ // ВВР України. № 25. -23 червня 2000 р.
- Пугач В.Г. Навчальна програма дисципліни «Політичний аналіз і прогнозування» (для магістрів). К.: МАУП, 2018. 21с.
- Сізіх Н. В. Теорія прийняття рішень в міжнародних відносинах : навч. посіб. до лекційного курсу. Київ : Кобза, 2003. 208 с.
- Стратегії розвитку України: теорія і практика / За ред. О. С Вла-сюка. К.: НІСД, 2002.
- Телешун С. О., Баронін А. С. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації: курс лекцій / Фонд "Співдружність". Київ : Вид. Паливода А. В., 2001. 112 с.
- Теорія і практика політичного аналізу : навч. посіб. / За заг. ред. О. Л. Валевського, В. А. Ребкала. Київ : Міленіум, 2003. 227 с.
- Тертичка В. Державна політика: аналіз здійснення в Україні. К.: Основи, 2002.
- Тертичний О. Фукуяма помилився: "Кінець історії" відсувають українські дослідники // Дзеркало тижня. 2003. № 13 (438). 5 квітня.
- Тоффлер О. Третя хвиля / Пер. з англ. А. Євса. К.: Всесвіт, 2000.
- Україна на зламі тисячоліть: Історичний екскурс, проблеми, тенденції та перспективи. К.: МАУП, 2000.
- Швидюк С. М. Політичне прогнозування : навч.-метод. комплекс. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. 47 с.
- Цветков В. В., Горбатенко В. П. Демократія- Управління- Бюрократія: В контексті модернізації українського суспільства. К., 2001.

Викладач

С. М. Матвієнків